

NR 75, GRUDZIEŃ 2017

**Świąteczne
i noworoczne
życzenia:
wielu radosnych chwil,
serdeczności i miłości
wszystkim mieszkańcom**

**składają radni
Dzielnicy II
Grzegórzki**

Spis treści

Z działalności Rady Dzielnicy II	3
Zaproszenie na wystawę	3
„Znak pamięci” na grobie obrońcy Westerplatte ...	4
Lotny Uniwersytet Historyczny w szkołach Dzielnicy II Grzegórzki	5
Projekt: „Otwórzmy się na Europę!”	6
Opowieść o Żółtodziobach, które stały się pierwszakami	7
Nos odblaski, świeć przykładem	7
Akcja upamiętniania miejsc pamięci narodowej	8
Krakowski Konkurs Języka Angielskiego	8
Dzień Seniora	10
Spacery po Krakowie	11
Z prac Rady Dzielnicy II Krakowa	12
Okupacja niemiecka 1939–1945 na Osiedlu Oficerskim	13

Zarząd Rady

MAŁGORZATA CIEMIĘGA

Przewodnicząca
(całokształt spraw Rady Dzielnicy, a także sprawy Komisji Edukacji)

MACIEJ HANKUS

Wiceprzewodniczący
(sprawy Komisji Praworządności i Bezpieczeństwa oraz Komisji Kultury)

ŁUKASZ DERDZIŃSKI

Członek Zarządu
(sprawy Komisji Zdrowia i Spraw Społecznych oraz Komisji Sportu i Rekreacji)

TOMASZ MAKOWSKI

Członek Zarządu
(Sprawy Komisji Planowania Przestrzennego,
Inwestycji, Infrastruktury i Handlu)

ARTUR WOLNY

Członek Zarządu
(sprawy Komisji Ochrony Środowiska, Komisji ds. Budżetu Obywatelskiego
oraz Komisji Informacji i Komunikacji Społecznej)

W skład radnych Dzielnicy II Grzegórzki wchodzi:

Marian Andruchów, Beata Dziesznińska, Grzegorz Finowski,
Ewelina Garbacka-Kalemba, Alicja Gołąb-Radziszewska, Marcin Jaworski,
Andrzej Kalista, Magdalena Maliszewska, Agnieszka Pasieka, Łukasz Pietryka,
Michał Skoczeń, Paweł Stachowiec, Małgorzata Sułkowska,
Maria Szafraniec, Jarosław Świech, Violetta Zapiór

Wydarzyło się

XIII LO ma już 60 lat
Jubileusz 60-lecia XIII LO stał się okazją nie tylko do zorganizowania 12 i 13 października uroczystych i bogatych w wydarzenia obchodów w Krakowie, ale również do odsłonięcia kolejnego „Znaku Pamięci”, tym razem w Jaworznie, na grobie Westerplatczyka Józefa Macy.

Więcej na str. 4

Dzielnicowy Dzień Seniora
Tradycyjnie w październiku Rada Dzielnicy II Grzegórzki wraz z Młodzieżowym Domem Kultury z ul. Grunwaldzkiej 5 zorganizowała dla mieszkańców Grzegórzek kolejny Dzień Seniora w sali Rodzinnych Ogródków Działkowych przy ul. Francesco Nullo.

Więcej na str. 10

Spacery po Krakowie
W ostatnią sobotę listopada zakończyliśmy tegoroczny cykl Spacerów po Krakowie organizowanych przez Radę Dzielnicy Grzegórzki. Trzeba nieskromnie przyznać, że projekt ten cieszy się wielkim powodzeniem wśród mieszkańców. W szesnastu spacerach wzięło udział ponad sześćset osób. Do zobaczenia w przyszłym roku!

Więcej na str. 11

Informator Rady Dzielnicy II m. Krakowa.
Redaguje Komisja Informacji i Komunikacji Społecznej

Dane tele-adresowe Rady Dzielnicy II Grzegórzki:
al. Daszyńskiego 22, 31-534 Kraków
tel.: 12 431 25 00, e-mail: rada@dzielnica2.krakow.pl
www.dzielnica2.krakow.pl
Nakład 18 tys. egzemplarzy bezpłatnych.

Redaktor naczelny: Małgorzata Ciemięga

Skład i łamanie: Piotr Korbiel – Stowarzyszenie Ryza
Druk: Drukarnia ROMA-POL Stefan Pałka
ul. Rydlówka 5, 30-363 Kraków
www.romapol.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiestacji tekstów, zmiany tytułów oraz dokonywania innych poprawek w otrzymanych artykułach. Za błędy w nadesłanych tekstach redakcja nie odpowiada.

Z działalności Rady Dzielnicy II

W dniu 14 września 2017 roku odbyła się XXXVI sesja Rady Dzielnicy II Grzegórzki. W trakcie sesji przyjęto m.in. następujące uchwały:

- w sprawie wniosku do Prezydenta Miasta Krakowa o uznanie określonego terenu za zespół przyrodniczo-krajobrazowy (teren na wschód od skrzyżowania ul. Cystersów/Fabrycznej – m.in. tereny dawnego „Polmosu”).
- w sprawie wniosku do Prezydenta Miasta Krakowa o uznanie określonego terenu za zespół przyrodniczo-krajobrazowy (tereny fortu „Luneta Grzegórzecka” przy Bulwarach Wiślanych).
- w sprawie korekty rozdysponowania środków wydzielonych do dyspozycji Dzielnicy II Grzegórzki na 2017 rok.

W dniu 19 października 2017 roku odbyła się XXXVII sesja Rady Dzielnicy II Grzegórzki. W trakcie sesji przyjęto m.in. następujące uchwały:

- w sprawie korekty rozdysponowania środków wydzielonych do dyspozycji Dzielnicy II Grzegórzki na 2017 rok.
- w sprawie wskazania kandydatów na członków Dzielnicowego Zespołu Koordynacyjnego „Bezpieczny Kraków”.

– w sprawie korekty podziału środków finansowych w ramach zadania pn. „Obsługa Dzielnic” na rok 2017.

Na XXXVIII sesji Rady Dzielnicy II Grzegórzki w dniu 9 listopada 2017 roku przyjęto następujące uchwały:

- w sprawie zmiany organizacji ruchu na ulicach: Wincentego Pola, Prochowej oraz Chodkiewicza w Krakowie.
- w sprawie utworzenia nowego przystanku autobusowego na terenie Dzielnicy II Grzegórzki. Zawniosowano do Zarządu Infrastruktury Komunalnej i Transportu w Krakowie o utworzenie nowego przystanku dla linii autobusowej nr 184 na al. Beliny-Prażmowskiego w kierunku od pętli Rakowickiej do Ronda Mogińskiego na wysokości posesji nr 18A.
- w sprawie korekty rozdysponowania środków wydzielonych do dyspozycji Dzielnicy II Grzegórzki na 2017 rok.

Pełna wersja uchwał do wglądu na stronie internetowej: www.dzielnica2.krakow.pl, w siedzibie Rady Dzielnicy II Grzegórzki przy ul. Daszyńskiego 22 oraz w Biuletynie Informacyjnym Urzędu Miasta Krakowa: www.bip.krakow.pl.

Małgorzata Ciemięga
Przewodnicząca Rady i Zarządu
Dzielnicy II Grzegórzki

Zaproszenie na wystawę

Serdecznie zapraszamy do oddziału Muzeum Historycznego Miasta Krakowa – Dom Zwierzyniecki przy ul. Królowej Jadwigi 41 na wystawę **Zwierzyniec zaprasza: Rakowice**, którą można oglądać do 25 lutego 2018 r. W ramach cyklu ekspozycji przypominających niegdysiejsze podkrakowskie wsie, a dziś części Krakowa, przedstawiamy dawną królewską wieś Rakowice.

W przeciwieństwie do np. Grzegórek los nie okazał się łaskawy dla Rakowic. Nazwa wsi nie przetrwała bowiem w nazwie dzielnicy (dziś jest to Dzielnica III Prądnik Czerwony), a w powszechnym użyciu są jedynie nazwy osiedli: Ugorek, Wieczysta czy Olsza II, znajdujących się na obszarze znacznie większych Rakowic. Trzeba także zaznaczyć, że Rakowice to nie Cmentarz Rakowicki ani ulica Rakowicka.

Na wystawie prezentujemy dzieje wsi, rakowickie znaczące miejsca (np. pierwsze polskie lotnisko) i słynne związane z Rakowicami organizacje (np. 8. Pułk Ułanów Księcia Józefa Poniatowskiego, Czerwone Berety czy pijarzy) oraz inne ciekawostki związane z tym tematem.

Fot. i tekst: Filip Szczurek

XIII LO ma 60 lat

„Znak pamięci” na grobie obrońcy Westerplatte

*Niech płynie pieśń w szeroki świat
i głosi pokoleniom,
że wyrastamy z ojczyzny tej,
która „nie gubi bohaterów”.*

Jolanta Gałkowska „Pieśń o chwale”
Hymn Klubu Szkół Westerplatte

XIII Liceum Ogólnokształcące im. Bohaterów Westerplatte w Krakowie należy do Klubu Szkół Westerplatte, którego założycielem był dyrektor Szkoły Podstawowej w Resku, pan Adam Szatkowski. Do dzisiaj jest jego prezesem, a klub zrzesza 60 szkół z całej Polski noszących imię Bohaterów Westerplatte. Były wicedyrektor XIII LO, pan Bogusław Kucharek, aktywnie działał w tym klubie niemal od początku jego istnienia, do dziś jest członkiem Zarządu. Jednym z zadań Klubu Szkół Westerplatte, z inicjatywy pana Adama Szatkowskiego, jest przyznawanie w porozumieniu z rodzinami „Znaku Pamięci” do oznaczenia grobu Westerplaczyków, szczególnych bohaterów naszej historii. „Znak Pamięci” to miniatura odlewu krzyża wzorowanego na krzyżach z pomników poległych na Westerplatte. Zaprojektował go prof. Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych – Franciszek Duszenko. W 2017 r. ten znak przygotowano na grób Józefa Macy, Westerplaczyka z Jaworzna. Zarząd podjął decyzję, aby uroczystość zorganizowało nasze liceum. W związku z przypadającym jubileuszem 60-lecia XIII LO, władze szkoły podjęły decyzję, żeby tę uroczystość włączyć w obchody, ponieważ ma związek z patronem szkoły.

Uroczystość w Jaworznie odbyła się w dniu 12 października 2017 r. o godzinie 10.00. Jej plan został ustalony przez panią dyrektor Iwonę Cieślak-Prochownik w porozumieniu z rodziną bohatera oraz Urzędem Miasta Jaworzna. Delegacji z XIII LO przewodziła pani dyrektor Iwona Cieślak-Prochownik, która zaprosiła do udziału w uroczystości prezesa Klubu Szkół Westerplatte – pana Adama Szatkowskiego wraz z małżonką, przewodniczącą Rady Rodziców pana Mariusza Wróbla, byłego wicedyrektora XIII LO pana Bogusława Kucharka, nauczycieli: prof. Monikę Bujas, prof.

Barbarę Bierówkę, prof. Andrzeja Drużkowieckiego, przewodniczącą Samorządu XIII LO Zuzannę Bochyńską, poczet sztandarowy XIII LO oraz delegację społeczności uczniowskiej, która przygotowała oprawę artystyczną i sporządziła dokumentację wydarzenia. Norbert Kociarz zapewnił oprawę muzyczną, a Maciej Obora wyrecytował wiersz K.I. Gałczyńskiego pt. „Pieśń o żołnierzach z Westerplatte”.

Uroczystość była koordynowana przez przedstawicieli Urzędu Miasta Jaworzna. Prezydent pan Paweł Silbert zaprosił do udziału w uroczystości przedstawicieli jaworzniańskich szkół z pocztami sztandarowymi oraz drużynę harcerską. Na cmentarz przybyła również rodzina bohatera oraz sąsiedzi i ci, którzy go pamiętali. Józef Maca pozostał w ich pamięci nie tylko żołnierzem z bohaterskiej placówki na Westerplatte, ale dobrym i życzliwym człowiekiem, który nikomu nie odmówił pomocy, zawsze był dla innych. Odsłonięcia „Znaku Pamięci” dokonali przedstawiciele najmłodszego pokolenia bohatera, jego prawnukowie. Starsi starają się przekazywać młodszemu wiedzy i wspomnienia o Józefie Macy. Pani Teresa Szkarłat, jego pasierbica, zgromadziła wiele pamiątek i artykułów poświęconych sylwetce ojczyzna, który był dla niej najlepszym ojcem i troskliwym opiekunem rodziny. Jej mama i druga żona Józefa Macy miała za sobą tragiczną przeszłość jako więźniarka obozów koncentracyjnych Auschwitz, Ravensbruck, Buchenwald i Bergen-Belsen. Oboje małżonkowie byli naznaczeni piętnem drugiej wojny światowej, ale stanowili dla siebie oparcie i starali się, by ich dom był pogodny i szczęśliwy.

Wydarzenie, w którym wzięliśmy udział było wspaniałą i wzruszającą lekcją historii i patriotyzmu. Nasze pokolenie uczy się, w jaki sposób upamiętniać bohaterów, ale musi również wyciągać wnioski płynące z ich osobistych dziejów skomplikowanych przez historię.

Tegoroczny udział w uroczystości odsłaniania „Znaku Pamięci” nie był dla XIII LO w Krakowie pierwszym tego typu wydarzeniem, wcześniej braliśmy udział dwukrotnie w podobnym wydarzeniu: 24 kwietnia 1994 r. na grobie Józefa Michalika (1915–1987) w Kazimierzy Małej oraz 25 października 1997 r. na grobie Westerplaczyka Mieczysława Cholewy (1915–1975) w Rudzie Śląskiej.

**Nam Nguyen Duc, Tarita Beers, kl. II h
uczniowie XIII LO
z klasy humanistyczno-medialnej**

Lotny Uniwersytet Historyczny w szkołach Dzielnicy II Grzegórzki

Lotny Uniwersytet Historyczny jest jednym z projektów realizowanych przez Ośrodek Edukacji Obywatelskiej, filię Centrum Młodzieży im. dr. Henryka Jordana w Krakowie. Jego celem jest upowszechnianie wśród młodzieży wiedzy na temat wielkich postaci naszej historii ojczystej, rozumianych jako wzorce osobowe dla przyszłych pokoleń. Realizację zadania wspierają pracownicy i doktoranci krakowskich uczelni wyższych: Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej oraz Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Wśród omawianych postaci historycznych znalazły się takie osobistości jak m.in.: Bolesław Chrobry, Jan Długosz, Stefan Czarniecki, Jan III Sobieski, Tadeusz Kościuszko, Romuald Traugutt, Adam Asnyk, Józef Piłsudski, Ferdynand Foch, Jacek Malczewski, Danuta Siedzikówna, Janina Lewandowska, Witold Pilecki, czy też Stanisław Sosabowski.

Projekt został zapoczątkowany w 2014 r. we współpracy z Radą i Zarządem Dzielnicy I Stare Miasto i corocznie jest realizowany w szkołach tejże Dzielnicy. Od pierwszej połowy b.r. zajęcia Lotnego Uniwersytetu Historycznego prowadzone są także na terenie Dzielnicy VII Zwierzyniec. Jesienią zaś rozpoczęto realizację w Dzielnicy V Krowodrza (jako cykl „Krowoderskie lekcje” ze specjalnym udziałem znawcy Krakowa, pana Michała Koziola), a także – dzięki wsparciu Rady i Zarządu Dzielnicy II, a szczególnie pani przewodniczącej Małgorzaty Ciemięgi – w Dzielnicy Grzegórzki. Zajęcia w grzegorzickich szkołach prowadzone są przez adiunktów z Instytutu Historii i Archiwistyki UP, panów doktorów Marcina Gadochy i Konrada Meusa. Lekcje odbywały się w następujących placówkach oświatowych: Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 3 im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Szkoła Podstawowa nr 10 im. Marii Skłodowskiej-Curie, Szkoła Podstawowa nr 38 im. Bractwa Kurkowego, a także Zespół Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego im. Mikołaja Kopernika w Krakowie.

Tekst i fotografie Artur Jachna
Centrum Młodzieży im. dr. H. Jordana w Krakowie,
filia Ośrodek Edukacji Obywatelskiej

**NIE WYPOWIADAĆ WOJNY
KOTOM**

Koty nie są niebezpieczne,
nie są nosicielami żadnych chorób
szkodliwych dla ludzi.
Nie ma więc ich za co prześladować.

**Koty spełniają
bardzo pożyteczną rolę**
jeżeli chodzi o ochronę miasta przed
gryzoniami - myszami i szczurami
/roznosicielami chorób/.

W przypadku wypowiedzenia wojny kotom,
wyniszczenia ich, zostałaby naruszona
równowaga biologiczna.

**POZWÓLCIE IM SCHRONIĆ SIĘ
PRZED MROZEM I ŚNIEGIEM !**

POMÓŻCIE IM PRZETRWAĆ ZIMĘ !

**ZOSTAWCIE CHOCIAŻ JEDNO
OTWARTE OKIENKO W PIWNICY !**

Jak dobrze wykorzystać środki unijne w edukacji

Projekt: „Otwórzmy się na Europę!” (realizacja: 1.VI.2016 – 30.XI.2018)

Wiosną 2016 roku Gimnazjum nr 7 im. Bartosza Głowackiego w Krakowie (obecnie: Szkoła Podstawowa nr 39 z oddziałami gimnazjalnymi) otrzymało środki unijne na realizację projektu w ramach Akcji Kluczowej 1 programu „Erasmus plus”.

Droga do przyznania dofinansowania dla naszych działań trwała ponad pół roku. Zaczęliśmy od określenia potrzeb szkoły dotyczących kwalifikacji zawodowych i językowych naszej kadry pedagogicznej. Następnie do Narodowej Agencji programu „Erasmus plus” został napisany i wysłany wniosek o dofinansowanie. Wniosek został rozpatrzony pozytywnie i po podpisaniu umowy z NA realizacja projektu rozpoczęła się. Na realizację działań projektowych otrzymaliśmy z Narodowej Agencji 80% przyznanej kwoty. Brakujące 20% zapewnił Organ Prowadzący, czyli Urząd Miasta Krakowa. Otrzymane środki wystarczyły na opłacenie kursów, przeloty, utrzymanie nauczycieli za granicą oraz na zarządzanie projektem w szkole.

Akcja Kluczowa 1 dotyczy udziału w zagranicznych szkoleniach kadry edukacyjnej w sektorze „edukacja szkolna”. Nauczyciele mogą wziąć udział w kursach doskonalących znajomość języka obcego, w kursach językowo-metodycznych lub kursach specjalistycznych. Wszystkie realizowane są w wybranym języku w jednym z krajów europejskich. Wysokość dofinansowania wystarcza na pokrycie wszystkich kosztów niezbędnych do realizacji każdego wyjazdu.

W przypadku naszej placówki potrzeby były ściśle określone. Zależało nam na przygotowaniu kadry dydaktycznej do nauczania swoich przedmiotów w języku obcym (kursy CLIL), na podniesieniu kwalifikacji nauczycieli w wykorzystaniu nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych (kursy ICT) oraz na podniesieniu kompetencji w posługiwaniu się wybranym językiem obcym. Zgodnie z tzw. Europejskim Planem Rozwoju Szkoły sześcioro nauczycieli szkoliło się na kursach językowych w Wielkiej Brytanii, na Malcie (język angielski) oraz w Hiszpanii (jęz. hiszpański). Dwie kolejne osoby brały udział w kursach metodycznych (CLIL oraz ICT) w Wielkiej Brytanii i jedna – koordynator projektu – w kursie specjalistycznym dotyczącym pisania wniosków i zarządzania projektami unijnymi na Sycylii.

Każde szkolenie zagraniczne w nazewnictwie unijnym to mobilność, tak więc uczestnicy mobilności wyjeżdżali za granicę na kursy z różnymi obawami i mnóstwem pytań. Wszyscy wrócili ze szkoleń bardzo zadowoleni, przekonani o dokonaniu dobrego wyboru, z wiedzą zdobytą podczas szkoleń, z nowymi doświadczeniami, otwarci na wielokulturowość, na tradycje i obyczaje panujące w odwiedzanych krajach. Wszyscy otrzymali od organizatorów certyfikat poświadczający ukończenie szkolenia, a także międzynarodowe zaświadczenie, tzw. „Europass Mobility”, wydawane w dwóch językach i określające bardzo szczegółowo: cel szkolenia, zadania wykonywane w trakcie, umiejętności i kompetencje zawodowe i językowe, umiejętności w zakresie obsługi komputera, kompetencje organizacyjne i społeczne.

Wyjazdy nauczycieli odbywały się latem 2016 roku, zimą oraz latem 2017 roku. Teraz przyszedł czas na podsumowanie, dzielenie się zdobytą wiedzą i doświadczeniem oraz zastosowanie zdobytej wiedzy w pracy dydaktycznej. Od początku bieżącego roku szkolnego jako Szkoła Podstawowa nr 39 w Krakowie z powodzeniem realizujemy założenia projektu. W tym roku szkolnym klasa VII a zaczęła realizować program dwujęzyczny z nauczaniem przedmiotów ścisłych w języku angielskim. Od lat dwujęzycznie nauczany jest w naszej szkole język hiszpański. Nauczyciele języków obcych coraz częściej stosują na swoich lekcjach technologie informacyjno-komunikacyjne, co świetnie urozmaica lekcje i zwiększa motywację uczniów do nauki. Podczas XII Festynu Jesiennego, który odbywał się w naszej placówce w dniu 7 października b.r. dzielimy się doświadczeniami zdobytymi podczas mobilności kadry edukacyjnej oraz upowszechnialiśmy rezultaty naszych szkoleń. Relacje nauczycieli, którzy w nich uczestniczyli wraz z fotografiami znajdują Państwo na naszej stronie internetowej: www.sp39krakow.pl w zakładce „Erasmus”.

Mamy nadzieję, że w następnych latach nadal będziemy z powodzeniem wykorzystywać wiedzę zdobytą podczas realizacji projektu pt.: „Otwórzmy się na Europę!”

Anna Zdebska – koordynator projektu
Fot. Marek Szewczyk

Tanecznym krokiem i śpiewem rozpoczęliśmy nowy rok szkolny

Opowieść o Żółtodziobach, które stały się pierwszakami

13 października 2017 r. w Szkole Podstawowej nr 18 od rana panowała świąteczna atmosfera. Uczniowie klas pierwszych ubrani na galowo, pięknie udekorowana sala gimnastyczna, zaproszeni Goście, Rodzice, Dziadkowie oraz Nauczyciele – wszystko po to, aby ślubowanie przebiegło jak najbardziej uroczystie. Dzieci zaprezentowały swoje umiejętności taneczne, muzyczne i aktorskie w inscenizacji pt. „Szkolne Krainy”.

Podróżując do Krainy Mądrości, Grzeczności, Śpiewu i Bezpieczeństwa zdobyły wszystkie umiejętności potrzebne w szkole. Przekonały Dobrą Wróżkę, że są mądre, pracowite, grzeczne i gotowe do sumiennej pracy.

W niezwykle podniosłej atmosferze, przed poczetem sztandarowym, Pierwszoklasiści ślubowali być dobrymi Polakami, godnie reprezentować szkołę, swym zachowaniem i nauką sprawiać radość rodzicom i nauczycielom. Po złożeniu ślubowania Pani Dyrektor dokonała symbolicznego pasowania na ucznia wypowiadając zdanie: „Pasuję Cię na ucznia Szkoły Podstawowej nr 18” i dotykając ołówkiem, jak czarodziejską różdżką, ramion Pierwszoklasiistów.

Następnie Przewodnicząca Samorządu Uczniowskiego życzyła Pierwszakom sukcesów w nauce oraz zapewniała o pomocy i opiece starszych kolegów. Pamiętano również o nauczycielach – chór szkolny pod kierunkiem pani Dyrektor Edyty Chorobik zaśpiewał piękną piosenkę pt. „14 października”, dziękując za trud i wychowanie. Aby dostojnie i z powagą uczcić tak ważne wydarzenie, jakim jest ślubowanie, uczniowie klas pierwszych i siódmych odtar-

czyli wspólnie wspaniałego poloneza. Także rodzice pamiętali o święcie dzieci. Przybyli w licznym gronie, przygotowali w klasie „słodkie” przyjęcie.

Ślubowanie uczniów klas pierwszych to bardzo ważne wydarzenie nie tylko dla najmłodszych, ale również dla ich rodziców, dziadków, bliskich. Pięknie zaśpiewane piosenki, z przejęciem wyrecytowane wiersze wycisnęły niejedną łezkę z oczu bliskich. Ten dzień na długo pozostanie w pamięci nas wszystkich.

Odblaskowy marsz

Noś odblaski, świeć przykładem

W ramach realizacji Zintegrowanej Polityki Bezpieczeństwa – Szkoła Promująca Bezpieczeństwo, 16 października 2017 r. uczniowie klas I–III Szkoły Podstawowej nr 18 w towarzystwie nauczycieli, rodziców oraz przedstawicieleli Policji z II Komisariatu Policji w Krakowie przemaszzerowali w odblaskowym korowodzie ulicami osiedla Dąbie.

Wielobarwny korowód prowadzony przez radiowóz i funkcjonariuszki Policji wyruszył spod szkoły. Wszyscy uczniowie ubrani byli w kamizelki odblaskowe, a dodatkowe elementy, które przykuwały uwagę to kolorowe wstążki, maskotki, gwizdki, grzechotki oraz opaski odblaskowe. Podczas marszu dzieci skandowały hasła i rymowanki, śpiewały piosenki oraz deklamowały wierszyki przypominające wszystkim o bezpiecznym poruszaniu się w ruchu drogowym i noszeniu znaczków odblaskowych.

Celem akcji było zwiększenie świadomości na temat bezpieczeństwa na drodze wśród uczniów, rodziców i mieszkańców osiedla oraz zwrócenie uwagi na konieczność obowiązkowego noszenia elementów odblaskowych przez dzieci do lat piętnastu.

Teksty i zdjęcia: Zofia Pieniążek, Sabina Maciusik
Korekta: Krystyna Cygal, Beata Kuczera

Uczniowie Szkoły Podstawowej nr 39 z klasami gimnazjalnymi pamiętają o pomordowanych

Akcja upamiętniania miejsc pamięci narodowej

Jak co roku w przededniu dnia Wszystkich Świętych uczniowie naszej szkoły odwiedzili Cmentarz Rakowicki, w celu uporządkowania mogiły ofiar krwawej pacyfikacji Dąbia z 15 stycznia 1945 roku. Tego dnia Niemcy na terenie Dzielnicy XX Krakowa zamordowali 79 mieszkańców miasta. Mężczyzn, kobiety, dzieci, często całe rodziny. Uczniowie klasy 3a uporządkowali przestrzeń wokół pomnika, zapalili symboliczne znicze i pomodlili się w intencji pomordowanych i ich rodzin.

Tomasz Szczepanik

Krakowski Konkurs Języka Angielskiego

W maju i czerwcu odbył się IV Krakowski Konkurs Języka Angielskiego o Puchar Przewodniczącej Rady Dzielnicy II m. Krakowa. W konkursie wzięło udział 980 uczniów, do II etapu zakwalifikowano 65. Uczniowie w II etapie zmagali się z tekstami literackimi i gramatyką. Do ścisłego finału zakwalifikowanych zostało 9 uczniów. Zwycięstwo przypadło Szkole Podstawowej nr 37 w Krakowie, a wywalczył je Jakub Miryński, który otrzymał możliwość bezpłatnego udziału w obozie organizowanym przez SAW Grzegórzki, tablet, gry, książki i wiele innych upominków od współorganizatorów i patronów. Również pozostali finaliści wyszli z torbami pełnymi nagród (gry, książki, kupony do Parku Wodnego).

Przed nami V edycja konkursu organizowanego przez Radę Dzielnicy II, Stowarzyszenie Aktywny Wypoczynek Grzegórzki w Krakowie, Szkołę Podstawową nr 38 w Krakowie i Bibliotekę Kraków. Ponownie organizowany jest pod honorowym patronatem Małopolskiego Kuratora Oświaty, a także Bractwo Kurkowe, Park Wodny, Adalex i firmę Lobos Kserodruk. Temat przewodni tej edycji to „Co nas otacza... Media i kultura”. Zachęcamy wszystkich uczniów klas VII krakowskich szkół do wzięcia udziału w konkursie.

Dziękujemy przy okazji wszystkim współorganizatorom i patronom, którzy po raz kolejny włączyli się w organizację konkursu. Szczególne podziękowania dla Przewodniczącej Rady Dzielnicy II Grzegórzki p. Małgorzaty Ciemiegi za ciągły wkład i zaangażowanie w tworzeniu tego konkursu.

**Sławomir Swornik, nauczyciel języka angielskiego
Stowarzyszenie Aktywny Wypoczynek Grzegórzki**

V Krakowski Konkurs Języka Angielskiego

o Puchar Przewodniczącej Rady Dzielnicy II

„Co nas otacza... Media i kultura”

Konkurs adresowany jest do uczniów klas VII Szkół Podstawowych

I etap: XI/XII 2017 * II etap: 13.12.2017 * Finał: 09.01.2018

Nagrody:
-Puchar Przewodniczącej Rady Dzielnicy II
-Wyjazd na obóz zimowy z SAW Grzegórzki
-Tablet, nagrody rzeczowe, upominki

organizatorzy & patronat

Regulamin konkursu dostępny w szkołach biorących udział i na stronach
www.sawgrzegorzki.krakow.pl * www.sp38.krakow.pl
www.biblioteka.krakow.pl

Informacje o obozie organizowanym przez SAW Grzegórzki
(ferie 2018 – Białka Tatrzańska, 11.02-18.02.2018)
na stronie www.sawgrzegorzki.krakow.pl

Dzień Seniora

Stało się już tradycją, że w październiku Rada Dzielnicy II Grzegórzki wraz z Młodzieżowym Domem Kultury z ul. Grunwaldzkiej 5 organizuje Dzień Seniora w sali Rodzinnych Ogródków Działkowych przy ul. Francesco Nullo. Spotkania te mają na celu integrację środowiska, wspólną zabawę i rozrywkę. Tegoroczne spotkanie seniorów odbyło się 27 października. Gościli na nim przedstawiciele Rady Krakowskich Seniorów, członkowie i sympatycy Klubów Seniora, których mamy w naszej dzielnicy pod dostatkiem. Młodzież z MDK pod opieką pani Magdaleny Staniszk przygotowała program muzyczny, natomiast nauczyciel tańca pan Adam Ćwik poprowadził zabawy taneczne dla seniorów. Uczestnicy aktywnie włączyli się do zabawy, tańcząc i śpiewając. Na koniec wszystkie obecne osoby otrzymały drobne upominki pamiątkowe.

Serdecznie dziękujemy za udział i zapraszamy na kolejne wydarzenia. Informacje wkrótce.

Naszym seniorom z okazji zbliżających się świąt Bożego Narodzenia życzymy spędzenia ich w ciepłej, rodzinnej atmosferze, a w Nowym Roku 2018 dobrego zdrowia, radości i pogody ducha na co dzień.

Beata Dzieszynska
Przewodnicząca Komisji Kultury i Ochrony Zabytków

Do zobaczenia za rok!

Spacery po Krakowie

W ostatnią sobotę listopada zakończyliśmy tegoroczny cykl Spacerów po Krakowie organizowanych przez Radę Dzielnicy Grzegórzki.

Projekt Komisji Kultury cieszył się wielkim powodzeniem wśród mieszkańców. W szesnastu spacerach wzięło udział ponad sześćset osób. Niektóre spacery musieliśmy powtórzyć po dwa, trzy razy – tak było w przypadku zwiedzania Fabryki Schindlera, podziemi Rynku czy Reprezentacyjnych Komnat na Wawelu. Oprócz tego zwiedziliśmy Podgórze, Dom Matejki, Galerię Malarstwa w Sukiennicach, Dom Mehoffera oraz Skarbiec i Zbrojownię na Wawelu, a także Krakowski Kazimierz.

Dziękujemy wszystkim uczestnikom naszych wycieczek. Specjalne podziękowania dla prowadzącej nasze spacery pani Anny Stalmach. Uczestnicy byli pod ogromnym wrażeniem wiedzy naszej pani przewodnik. Jeśli do tego dołożymy sporo humoru, który pani Ania dokładała do swoich opowieści, to nie ma się co dziwić, że zyskała spore grono fanów, którzy przychodzili na wszystkie nasze wycieczki. Do zobaczenia w przyszłym roku!!!

Paweł Stachowicz
Przewodniczący Komisji Sportu i Rekreacji
Rady Dzielnicy II Grzegórzki

Z pracy Rady II Dzielnicy Krakowa

Dzisiaj drukujemy pierwszy z kilku odcinków dotyczących spraw związanych z pracą radnych II Dzielnicy Krakowa.

Chcemy naszym mieszkańcom i czytelnikom przekazać nieco wiadomości na temat funkcjonowania samorządu dzielnicowego naszego miasta. Zrobimy to opisując kolejno działanie komisji problemowych Rady. Dzisiaj zajmiemy się Komisją Kultury i Ochrony Zabytków.

Miasto Kraków zostało podzielone na 18 dzielnic, w każdej z nich jest rada, a jej członkowie wybierani są w małych, jednomandatowych okręgach wyborczych. Radni najczęściej są znani swoim wyborcom już w dniu głosowania. Mieszkają i działają w zasadzie po sąsiedzku, więc gdy zdołają znaleźć i staną się radnymi dzielnicy, bardzo łatwo ich znaleźć. Każdy z radnych ma dyżury w siedzibie rady lub w innym miejscu – najczęściej w bibliotece. Do każdego można zadzwonić, napisać drogą elektroniczną lub wysłać tradycyjny list (na jego adres lub do siedziby Rady Dzielnicy). Dane radnych, telefony i adresy zamieszczamy w każdym numerze gazetki dzielnicowej.

W naszej II Dzielnicy Grzegórzki jest 21 radnych. Ich obecna kadencja kończy się za rok. Pracą i działalnością radnych kieruje pięcioosobowy zarząd. Przewodniczącą Rady Dzielnicy II jest Małgorzata Ciemięga, a wiceprzewodniczącym – Maciej Hankus.

Przynajmniej raz w miesiącu odbywa się sesja plenarna. Odbywa się też posiedzenie zarządu kierującego kolegią sprawami, które muszą być realizowane na bieżąco, oraz przygotowującego posiedzenia plenarne. Każdy z radnych pracuje w kilku komisjach problemowych. Z reguły wybiera pracę w tych komisjach, w których może spożytkować swoją wiedzę, doświadczenie zawodowe lub po prostu dlatego, że lubi określony obszar spraw. Każda z komisji zbiera się minimum raz w miesiącu. Radny z reguły pracuje w trzech do pięciu komisji. Warto przypomnieć, że każdy obywatel ma prawo przyjść na sesję lub posiedzenie komisji. Ich terminy można poznać na stronie internetowej lub w sekretariacie Rady Dzielnicy. Można przyjść w konkretnej sprawie, można wziąć udział w dyskusji lub po prostu przysłuchiwać się obradom. Zachęcamy do tego, bo niekiedy naprawdę dzieją się interesujące rzeczy.

W naszej radzie działa dziesięć komisji problemowych i jeden zespół koordynacyjny. Są to:

1. Komisja Kultury i Ochrony Zabytków
 2. Komisja Edukacji
 3. Komisja Planowania Przestrzennego, Inwestycji, Infrastruktury i Handlu
 4. Komisja Ochrony Środowiska
 5. Komisja Zdrowia i Spraw Społecznych
 6. Komisja Praworządności i Bezpieczeństwa
 7. Komisja Sportu i Rekreacji
 8. Komisja Informacji i Komunikacji Społecznej
 9. Komisja Rewizyjna
 10. Komisja ds. Budżetu Obywatelskiego
- oraz Dzielnicowy Zespół Koordynacyjny pn. „Bezpieczny Kraków”.

W dzisiejszym numerze przedstawimy członków Komisji Kultury i Ochrony Zabytków.

Komisja Kultury i Ochrony Zabytków

Komisja ta zajmuje się wszystkimi problemami związanymi z kulturą. Dużo uwagi poświęca też sprawom ochrony zabytków. W naszej dzielnicy działa kilka placówek upowszechniania kultury, mamy też na naszym terenie kilka domów kultury. Są to placówki miejskie oraz prowadzone przez fundacje lub parafię. Mamy też na Grzegórkach jeden teatr. Na terenie dzielnicy funkcjonuje kilka bibliotek. Największe placówki to Młodzieżowy Dom Kultury przy ulicy Grunwaldzkiej (osiedle Oficerskie), którym kieruje pan dyrektor Andrzej Łazarz, oraz MDK Dom Harcerza przy ulicy Lotniczej, którego dyrektorem jest pan Mieczysław Czytajło. Obie te sztandarowe placówki kultury są znane na terenie miasta. Obie działają od kilkudziesięciu lat. Wrosły i wpięły się w tkankę naszej dzielnicy. W tych placówkach pod okiem doświadczonych pedagogów i instruktorów młodzież rozwija swoje pasje i „wyżywa się” w działaniach artystycznych i edukacyjnych. Realizowane w obu placówkach programy i projekty wychowują kolejne pokolenia młodzieży przygotowując ich do świadomego uczestnictwa w kulturze. Oferta obu MDK adresowana jest do różnych grup wiekowych. Działają w nich pracownie muzyczne, grupy i zespoły taneczne, śpiewu i gry na różnych instrumentach. Działają pracownie plastyczne. Można uczyć się języków, poznawać i zgłębiać różne dziedziny wiedzy. Wiele projektów dotyczy też historii i tradycji. Można rozwijać się też sportowo, można nawet postrzelać z broni pneumatycznej. Oferta placówek jest imponująca. Obie placówki organizują również imprezy plenerowe, festyny, a także oferują dzieciom i młodzieży zajęcia wakacyjne i w czasie ferii.

Obaj dyrektorzy i pracownicy tych placówek spotykali się z komisją kultury. Próbowaliśmy razem rozwiązywać problemy, z którymi się borykają. Największą bolączką są oczywiście pieniądze. Rada II Dzielnicy doskonale zna potrzeby placówek, ale pieniędzy jest prostu za mało.

Bardzo pręźnie działa Katolicki Dom Kultury im. ks. kard. A.S. Sapiehy. Jest to zasłużona, świetnie prowadzona niepubliczna placówka oświatowo-wychowawcza. Jej oferta jest adresowana nie tylko dla dzieci i młodzieży, ale są tu też prowadzone ciekawe zajęcia dla dorosłych. Świetnie działa Klub Śródmiejskiego Ośrodka Kultury „Strych” na ulicy Masarskiej 14, który jest placówką gminną. Oprócz różnych typowych zajęć dla młodzieży organizowane są tu warsztaty dla niepełnosprawnych, zajęcia internetowe oraz różne ciekawe działania dla miłośników gier. Oczywiście kultura w naszej dzielnicy to nie tylko wymienione placówki. Mamy kilka bibliotek, które oprócz tradycyjnego wypo-

życzenia książek organizują imprezy edukacyjne dla dzieci i dorosłych.

Komisja Kultury i Zabytków próbuje pełnić rolę popularyzatora i opiekuna tych placówek. Nasze działania to ciągła troska o to, jak pomóc naszym dzielnicowym placówkom kultury.

Może teraz czas na przedstawienie radnych, którzy poświęcają swój czas na sprawy „duchowe”. Komisją kieruje radna Beata Dzieszewska. To niezwykle utalentowana i energiczna osoba. Kipi energią, pomysłami i pasją do działania. Ma ciekawą osobowość, interesuje się teatrem rewiowym, burleską, kabaretami. Uwielbia stylową muzykę, swing i jazz to jej pasja. Beata też energicznie walczy o spuściznę historyczną. Robi wiele na rzecz ochrony zabytków. Oczywiście na czele listy tego dziedzictwa jest nekropolia – Cmentarz Rakowicki. Tradycją jest, że Rada II Dzielnicy przekazuje w każdym roku pieniądze na rzecz odnowy niektórych nagrobków i rzeźb. Nasza przewodnicząca od dwóch lat bardzo mocno zaangażowała się też w pracę na rzecz ochrony zabytkowego wiaduktu na Grzegórkach, który jest właśnie przebudowywany.

Zastępcą przewodniczącej jest kolega Paweł Stachowicz. To radny z prawdziwą pasją, społecznik. Popularyzator sportu – członek zarządu Dąbskiego Klubu Sportowego. Oprócz pracy zawodowej zajmuje się też oprowadzaniem wycieczek – jest przewodnikiem. Dużo energii poświęca też na sprawy pomocy charytatywnej.

Kolejnym członkiem jest Magdalena Maliszewska, która przewodniczy też Komisji Informacji i Komunikacji Społecznej. Nasza koleżanka na co dzień pracuje jako wydawca. Jest dziennikarzem i współautorką książek z historii najnowszej.

W naszej komisji działa też Andrzej Kalista. Mieszkaniec osiedla Oficerskiego. Lokalny patriota, który pracuje na rzecz lokalnej społeczności. Jest prezesem prężnie działającego Stowarzyszenia Przyjaciół Osiedla Oficerskiego. To dzięki jego staraniom w przyszłym roku pojawi się rewelacyjna „Monografia Osiedla Oficerskiego”, której autorem jest mieszkanka tego osiedla Małgorzata Baczyńska.

W komisji pracuje jeszcze Marian Andruchów – z zawodu inżynier i humanista. Miłośnik historii i lotnictwa.

To już portret całej Komisji. Jednej z dziesięciu w naszej Radzie Dzielnicy. Członkowie tej komisji to ludzie z pasją, pełni pomysłów i entuzjazmu do pracy na rzecz lokalnej społeczności.

Marian Andruchów
Magdalena Maliszewska
Fot. Leszek Jaranowski

Moje dzieciństwo na Oficerskim

Okupacja niemiecka 1939–1945

Niemieckie wojska wkraczają do Krakowa 6.IX.39. W godzinach południowych duże jednostki zmotoryzowane przemieszczają się ulicą Brodowicza w kierunku lotniska w Rakowicach. Tak rozpoczął się koszmar pięcioletniej okupacji. Obraz tamtych lat i tego, co widziałem głęboko wrył się w moją pamięć, ukształtował moje dzieciństwo, dorosłe życie, postrzeganie świata poprzez pryzmat wojny. Od tamtych czasów aż do dnia dzisiejszego zadaję sobie pytania: Czy historia ludzkości musi być historią wojen i ciągłego wzajemnego mordowania się? Czy naprawdę gatunek ludzki to „człowiek rozumny”?

Janusz Gieras

1 września 1939 miał być dla mnie dniem rozpoczęcia nowego roku szkolnego w 2 klasie szkoły podstawowej. Wczesnym rankiem około godziny 5.30 obudził nas ryk silników lotniczych Luftwaffe przelatujących nisko nad Osiedlem Oficerskim, aby zbombardować z niskiego pułapu wojskowe lotnisko w Rakowicach. Słychać było potężne detonacje wybuchających bomb. Na niebie widoczne były kłęby czarnego dymu unoszące się wysoko z podpalonych zbiorników paliwa lotniczego. Właścicielka domu przy ul. Bema 2, pani Piątkowska, z balkonu uspokajała stojących w otwartych drzwiach swoich domów sąsiadów mówiąc, że nie ma żadnych obaw, gdyż są to tylko ćwiczenia polskiego lotnictwa. Pani Piątkowska w późniejszym okresie zaangażuje się w działalność konspiracyjną. Aresztowana wraz z całą rodziną, zesłana do Oświęcimia, cudem przeżyje, zginie jej mąż i syn.

Kilka domów dalej, przy ul. Bema nr 5 mieszkał kapitan pilot Mieczysław Adolf Medwecki. Tego samego dnia, 1 września '39, około godz. 7:00, kpt. Medwecki wystartował z lotniska polowego w Balicach, aby stanąć do walki z wracającymi po bombardowaniu Krakowa maszynami Luftwaffe.

Został zestrzelony tuż po starciu przez „Sztukasa” pilotowanego przez niemieckiego asa lotnictwa, tym samym stając się pierwszym pilotem poległym podczas II wojny światowej.

Właścicielem willi przy ul. Bandurskiego 5 był Władysław Bobilewicz – doktor praw, żołnierz Legionów, od 1933 roku sędzia Sądu Okręgowego w Krakowie. Został aresztowany w listopadzie 1939 roku pod zarzutem „przedwojennej działalności antyniemieckiej”. Był to odwet za skazanie przed wojną niejakiego Gustawa Beckmanna na karę 1 roku więzienia. Beckmann po wkroczeniu Niemców do Krakowa został funkcjonariuszem (później szefem) krakowskiego Gestapo i postarał się o aresztowanie wszystkich osądzających go prawników. Nikt z nich nie przeżył uwięzienia. W czerwcu 2012 roku ówczesny Minister Sprawiedliwości Jarosław Gowin odślonił tablicę poświęconą ich pamięci. Tablicę umieszczono na budynku Collegium Broscianum w Krakowie przy ul. Grodzkiej 52. Władysław Bobilewicz był więziony na Montelupich w Krakowie, następnie w Nowym Wiśniczu i tam rozstrzelany. W tym czasie Niemcy przekształcili więzienie w Nowym Wiśniczu w obóz koncentracyjny do czasu założenia obozu w Auschwitz.

Tablica pamięci sędziego Bobilewicz znajduje się w kościele parafialnym Miłosierdzia Bożego na Osiedlu Oficerskim.

6 listopada w sali nr 66 (obecnie 56) Uniwersytetu Jagiellońskiego miała miejsce „Aktion gegen Univ. Professoren” (Sonderaktion Krakau). W jej wyniku krakowscy uczeni w większości zostali umieszczeni w obozie koncentracyjnym w Sachsenhausen. Był wśród nich Władysław Semkowicz – historyk, profesor UJ. Po aresztowaniu prof. Semkowicza jego seminarium z nauk pomocniczych historii przejęła, i jako pierwsza kobieta aktywnie włączyła się w tajne nauczanie, dr Zofia Kozłowska-Budkowa. Przez szczęśliwy przypadek uniknęła aresztowania podczas Sonderaktion Krakau, gdyż jako kobieta nie została wpuszczona do sali 66. Już w grudniu 1939 w jej mieszkaniu przy ul. Bandurskiego 11 rozpoczęło działanie tajne seminarium naukowo-histyczne pod jej kierownictwem. Jej zasługą jest ocalenie bezcennych zbiorów dokumentów z czasów średniowiecza.

W połowie 1940 r. okupant rozpoczyna budowę obwodnicy kolejowej, mającej odciążyć Dworzec Główny, biegnącej od stacji Mydlniki poprzez Białe i Czerwony Prądnik oraz Olszę i Dąbie, przecinającej estakadami ul. Mogiłską i dzisiejszą aleję Pokoju, dalej mostem na Wiśle przez Zabłocie do stacji Płaszów. Prace te wykonują m.in. jeńcy francuscy, belgijscy oraz robotnicy żydowscy. Prace postępują bardzo szybko i już wiosną 1941 r. przemieszczają się nią transporty wojskowe przed uderzeniem na Bałkany, a kilka miesięcy później – przed uderzeniem na Związek Radziecki.

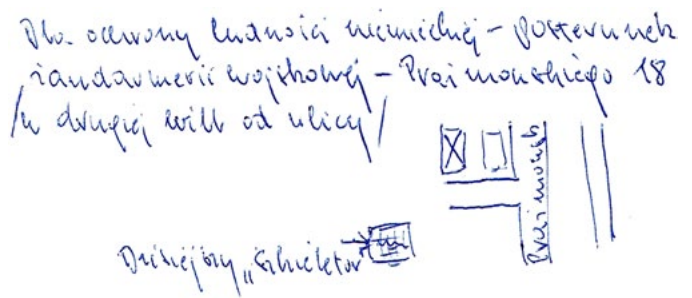
Na całym Osiedlu Oficerskim ozdobne ogrodzenia wolnostojących posesji, wykonane zazwyczaj z kutego metalu, są złomowane i wywożone do hut. W ich miejsce pojawiają się drewniane płoty i siatki.

Przy ulicy Orłąt 17 mieszkał konfident gestapo Jan Plater, zajmował jeden pokój na parterze. Przed wojną był oficerem żandarmerii wojskowej. Prawdopodobnie już wtedy działał na rzecz wywiadu niemieckiego. Od samego początku wojny ściśle współpracował z okupantem, wydawał w ręce gestapo polskich oficerów. Wyrok na nim wykonał żołnierz ZWZ ps. „Żywiół”. Dnia 6.XII.1940 kolaborant Jan Plater został znaleziony nieprzytomny blisko swojego domu, po przewiezieniu do szpitala zmarł. Sekcja wykazała liczne złamania kości czaszki. Szczegółowy opis tej akcji znajduje się w archiwach Muzeum AK w Krakowie.

Pod koniec 1941 r. zaczyna się wysiedlanie z Osiedla rodzin polskich, trwa do połowy 1942 r. Dotyka to około dwóch tysięcy rodzin. Pozostać mogą tylko dotychczasowi właściciele domów, pod warunkiem pełnienia obowiązków dozorców. Mogli zająć wówczas najmniejsze pomieszczenia – „dozorcówki”, położone zazwyczaj w suterrenach piwnicznych.

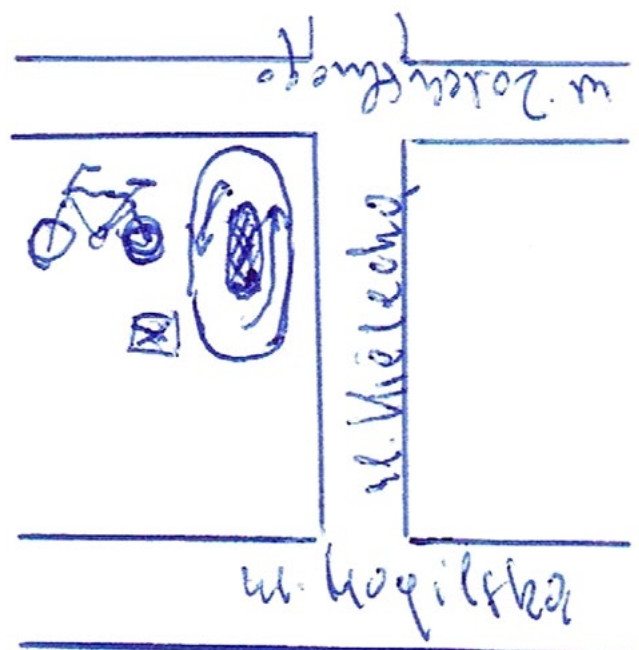
W październiku 1941 r. z Węgier przez Słowację i Tatry zieloną granicę przekracza marszałek Edward Rydz-Śmigły, aby dotrzeć do Warszawy ze specjalną tajną misją, która do tej pory nie została całkowicie wyjaśniona. Na odpoczynek zatrzymuje się na 1–2 dni na Osiedlu Oficerskim, w jednej z willi na ul. Zaleskiego lub Kasprowicza.

W drugiej połowie 1942 r. Osiedle jest już całkowicie niemiecką dzielnicą. Wszystkie ulice otrzymały niemieckie nazwy: Schlienianstrasse (Bandurskiego), Niebuhrstrasse (Prażmowskiego), Curtiurstrasse (Brodowicza), Mommnenstrasse (Kielecka), Luchstrasse (Zaleskiego), Roepellstrasse (Kasprowicza), Herderstrasse (Bema), Tannenbergstrasse (Grunwaldzka), Droysenstrasse (Moniuszki), Fichtesstrasse (Olszańska), Hegelstrasse (Misiółka), Mogilanerstrasse (Mogiłska), Romintenstrasse (Chłopickiego), Leibnitzstrasse (Wilka-Wyrwińskiego). Dla ochrony ludności niemieckiej

utworzono posterunek żandarmerii wojskowej przy obecnej al. Prażmowskiego 18 (w drugiej linii zabudowy). Powstał również sklep spożywczy tylko dla Niemców firmy „Julius Meinl” (w miejscu dzisiejszej „Żabki”). W willi przy ul. Olszańskiej powstał dom publiczny dla niemieckich oficerów. Na całym Osiedlu zainstalowano uliczne oświetlenie na drewnianych słupach. Wprowadzono nową linię tramwajową nr 8, łączącą dwa największe wówczas niemieckie osiedla: Oficerskie (przystanek u wylotu Al. Prażmowskiego) z Bronowicami. Mogli z niej korzystać wyłącznie pasażerowie narodowości niemieckiej. Linię tę obsługiwały sprowadzone z Norymbergi wozy tramwajowe w kolorze ciemnozielonym. Na rogu Kieleckiej i Zaleskiego istniała „arena rowerowa” czynna w miesiącach letnich. Były to dziecinne rowery na tzw. „ostre koło” (bez hamulców). Jeździło się w kółko na ubitym ziemnym klepisku.

Na początku 1943 r. w jednym z mieszkań naszego domu zostaje zakwaterowana siostra SS-Hauptscharführera Wilhelma Kunde, pełniącego funkcję kierownika referatu żydowskiego IV-B-4 w Komendanturze Policji Bezpieczeństwa i SD w Krakowie. Kunde działał w krakowskim getcie, był odpowiedzialny za aresztowania, wysiedlenia, nadzór nad żydowską służbą porządkową (OD), organizowanie i wykorzystywanie donosicieli, przeprowadzanie selekcji i formowanie obozów zagłady. W podstępny i okrutny sposób zabijał Żydów (udowodniono mu 153 takich czynów). Po likwidacji getta został najbliższym współpracownikiem komendanta obozu koncentracyjnego w Płaszowie – Amona Goetha. W mieszkaniu przy ul. Bandurskiego odbywały się często libacje alkoholowe współtowarzyszy Kunde. W 1944 r. bywał tu kilkakrotnie Oskar Schindler. Po wojnie

Kunde był osadzony i sądzony w Kilonii w latach 1965–67. Był winny przeprowadzenia 11 wysiedleń w Krakowie, Bochni i Wieliczce, w wyniku których 37,5 tys. Żydów za jego wolą i wiedzą zostało zamordowanych w obozach w Oświęcimiu i Bełżcu. Został skazany na 7 lat, lecz zmarł na raka jelit jeszcze w czasie procesu.

Wiosną 1943 r. w Krakowie w tajemniczy sposób zniknęło ok. 50 młodych kobiet i dzieci. W tym samym czasie na krakowskiej „Tandecie” pojawiało się mięso niewiadomego pochodzenia, rzekomo wołowina. Po mieście krążyły plotki, że jest to mięso ludzkie i że stoją za tym Niemcy mieszkający na Osiedlu Oficerskim. Sprawą zajmowała się niemiecka policja. Na podstawie zeznań świadków ustalono, że winnym tego makabrycznego procederu był Niemiec, członek NSDAP, niejaki Franz Tham, i jego kochanka Anna Motak. Swoje ofiary zwabiali do mieszkania przy ulicy Kieleckiej przy pomocy alkoholu lub cukierków i tam zabijali. Mięso sprzedawali na „Tandecie”, wędliny wysyłali w głąb Rzeszy. W sprawę zamieszani byli także inni Niemcy mieszkający przy ul. św. Tomasza w Krakowie, ale zdołali zbiec. 2 sierpnia 1943 roku niemiecki sąd specjalny skazał Franza Thama oraz Annę Motak na kary śmierci. Zostali rozstrzelani w więzieniu świętego Michała przy ulicy Senackiej. Kamienica na ul. Kieleckiej stoi do dziś. Siekiera z inicjałami FT, którą szaleńcy ćwiartowali swe ofiary jest eksponatem w muzeum Zakładu Medycyny Sądowej w Krakowie przy ul. Grzegorzeckiej.

26 maja 1944 r. na rogu Botanicznej i Lubicz dochodzi do strzelaniny pomiędzy grupą żołnierzy AK a patroliem niemieckiej policji w związku z zaplanowaną akcją odbicia komendanta AK okręgu krakowskiego płk. Józefa Spychalskiego, którego – jak się spodziewano – miało tamtędy przewozić Gestapo. Zginęło dwóch policjantów. W odwecie 27 maja 1944 r. przywieziono z więzienia na Montelupich 40 więźniów politycznych i rozstrzelano ich nieopodal miejsca wydarzeń poprzedniego dnia. Była to egzekucja publiczna, pokazowa, której wraz z moją mamą byliśmy świadkami. W latach 1943–45, na mocy dekretu Hansa Franka, w wyniku ponad 100 masowych egzekucji pokazowych zginęło w Krakowie ok. 1600 osób. Nawet po tylu latach trudno mi o tym pisać.

Od jesieni 1943 do grudnia 1944 r. wraz z bratem uczęszczamy na tajne komplety nauczania odbywające się w mieszkaniach nauczycieli w wielu punktach Krakowa. W lipcu 1944 r. pokaźna liczba rodzin niemieckich opuszcza Osiedle Oficerskie i wyjeżdża do Niemiec. Jest to spowodowane paniką przed zbliżającą się Armią Czerwoną. Jednak ofensywa radziecka zatrzymuje się i ruszy dopiero za sześć miesięcy, 12 stycznia 1945 r.

16 stycznia 1945 r. jadąca na front duża kolumna niemieckich wojsk pancernych zatrzymuje się wzdłuż całej ulicy Bandurskiego – od Brodowicza do Grochowskiej. Czołgiści dokonują przeglądów. Po kilku godzinach podjeżdżają samochody-cysterny, kolumna tankuje paliwo i odjeżdża. Następnego dnia na ulicę Bandurskiego przyjeżdża po swoją siostrę Wilhelm Kunde. W tym samym czasie generalny gubernator Hans Frank opuszcza Wawel. Towarzyszy mu kolumna samochodów, w tym ciężarówek, załadowanych dokumentami i dziełami sztuki, wraz ze słynną „Damą z łasiczką” Leonarda da Vinci.

18 stycznia ok. godz. 14 od strony ul. Olszańskiej zbliża się patrol czerwononoarmistów. Ciągnąc za sobą na kółkach CKM „Maxim” mijają nasz dom, gdy nagle spod Bandurskiego 22 wybiega cywil trzymający w ręku karabin i ucieka z towarzyszącym mu psem wilczurem w kierunku ul. Mo-

nieszki. Radzieccy żołnierze otwierają gwałtowny ogień z minimalnej odległości i uciekinier zostaje niemalże rozrwany pociskami. Pada na rogu Bandurskiego i Moniuszki. Żołnierze zabierają broń, ściągają mu buty i zegarek, wyciągają dokumenty. I tak wraz z jego śmiercią kończy się niemiecka okupacja na Osiedlu Oficerskim.

Tego samego dnia setki mieszkańców Olszy rozbijają i plądrują ponemieckie wojskowe magazyny przy ul. Rakowickiej, a także opuszczone przez Niemców mieszkania na Osiedlu Oficerskim.

Pan Janusz Gieras, obecnie emerytowany nauczyciel, urodził się, spędził dzieciństwo i życie dorosłe na Osiedlu Oficerskim. Od urodzenia aż do dnia dzisiejszego mieszka w jednej z kamienic przy ul. Bandurskiego, którą jego rodzice zbudowali w latach 30. ubiegłego wieku. Powyższy tekst to wybrane przeze mnie fragmenty jego wspomnień, przekazanych mi w formie rękopisu, które pozwoliłem sobie uzupełnić o dane faktograficzne. Cały tekst zawiera fascynujące życiorysy członków rodziny pana Janusza, mnóstwo niezwykle drobiazgowych faktów dotyczących historii Osiedla i Krakowa. Rękopis jest dostępny na stronie Stowarzyszenia Przyjaciół Osiedla Oficerskiego <http://spoo.republika.pl/>. Oczywiście, najszybciej jak mogłem, cały oryginalny rękopis przekazałem p. Małgorzacie Baczyńskiej, do wykorzystania w jej „Monografii Osiedla Oficerskiego”, która ukaże się w 2018 r.

Andrzej Kalista

saw grzegórzki

Ferie 2018

11.02-18.02 Białka Tatrzańska obóz narciarsko – snowboardowy

nauka jazdy na nartach, zabawy zimowe,
maty taneczne, zajęcia sportowe

Zapraszamy dzieci już od 7-go roku życia!
Zamieszkanie: Pensjonat „u Sorosa”

19.02 - 23.02 – zima w mieście

oraz w okresie świąteczno-noworocznym
w dniach 27.12, 28.12, 29.12

zajęcia świetlicowe (7³⁰-17⁰⁰), w ciągu dnia: sportowe, plastyczne,
zajęcia na matach tanecznych, wycieczki, możliwość zamówienia obiadu. Rodzice
pokrywają koszty wstępów, przejazdów oraz obiadu. Ilość miejsc ograniczona.

Więcej informacji na www.sawgrzegorzki.krakow.pl

Zapisy: w siedzibie Stowarzyszenia, pocztą elektroniczną.
Zapisy do braku wolnych miejsc.

Wychowawcy podczas naszych akcji: Sławomir Swornik, Rafał Bohacz, Katarzyna Jarosz,
Sławomir Czekaj, Magdalena Palska, Oskar Soczyński, Aneta Zajączkowska i inni.

Stowarzyszenie Aktywny Wypoczynek Grzegórzki * 31-553 Kraków, ul. Fabryczna 3
NIP: 6751480713; REGON: 122651295; KRS: 0000431449
tel.: 693904636 * e-mail: sawg.krakow@gmail.com * www.sawgrzegorzki.krakow.pl